
Kannanotto:

MITEN JÄRJESTÄYTNYTTÄ RIKOLLISUUTTA VOIDAAN TOR-JUA EUROOPAN UNIONISSA

13. syyskuuta 2022

JOHDANTO

Järjestäytynyt rikollisuus on merkittävä uhka Euroopan unionin sisäiselle turvallisuudelle ja kansalaisten turvallisuudelle. Laajalle levinnyt rikollisuus heikentää luottamusta yhteiskuntaan ja viranomaisiin ja haittaa rehellisten ihmisten päivittäistä elämää. Se on uhka sisämarkkinoille, vapaalle yritystoiminnalle ja talouskasvulle. Lisäksi se aiheuttaa unionille ja sen jäsenvaltioille taloudellista vahinkoa ja uhkaa siten häiritä vakavasti oikeusvaltiota ja myös demokratioidemme toimintaa.

Uusimman vakavaa ja järjestäytyntä rikollisuutta koskevan Europolin uhkakuvarvion (Serious and Organised Crime Threat Assessment, SOCTA¹) mukaan yli 70 prosenttia rikollisverkostoista toimii useammassa kuin kolmessa maassa. Lisäksi rikollisverkostojen käyttämä väkivalta on yleisempää ja vakavampaa. Rikolliset eivät välitä, jos viattomille sivullisille aiheutuu vahinkoa. Europol korostaa, että järjestäytynyt rikollisuus unionissa ei ole koskaan ennen ollut näin suuri uhka kansalaisille ja yhteiskunnille. Järjestäytynyt rikollisuus on todellakin rajat ylittävä kysymys ja Euroopan yhteinen huolenaihe.

Meidän on tehtävä tehokkaammin yhteistyötä sekä EU:n sisällä että kansainvälisten kumppanien sekä tarvittaessa julkisen ja yksityisen sektorin kanssa selkeällä ja rohkealla tavalla, jotta onnistuisimme torjumaan järjestäytyntä rikollisuutta ja hajottamaan rikollisverkostoja (muun muassa jengit, mafia, perheklanit, varasliigat ja murtovarkaat). Yhteinen käsitys järjestäytyneen rikollisuuden ja siihen liittyvien ilmiöiden uhasta sekä vastastrategiat ovat järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan onnistumisen kannalta olennaisen tärkeitä. Neuvoston puitepäätöstä 2008/841/YOS järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta olisi siksi tarkistettava, jotta vahvistetaan järjestäytyneen rikollisuuden yhteinen määritelmä.

Kuusi kymmenestä rikollisverkostosta käyttää väkivaltaa osana rikollista liiketoimintaansa. Väkivallan katsotaan johtuvan pääasiassa huumekaupasta. Yhteensä 40 prosenttia rikollisverkostoista salakuljettaa, valmistaa ja myy laittomia aineita. Euroopan markkinoilla myydään kaikkiaan 60 prosenttia maailman heroiinista. Huumemarkkinat pitävät yllä monen miljardin euron harmaata taloutta. Jotkin jäsenvaltiot, kuten Alankomaat, ovat sekä tärkeimpiä huumeaineiden tuottajamaita

että merkittäviä huumeaineiden tuonti- ja jakelupisteitä koko EU:n markkinoille, sillä huumeiden käyttäjiä on kaikkialla EU:ssa. Siksi huumeaineenkaupan torjunta on rajat ylittävä kysymys, josta jäsenvaltiot kantavat yhdessä vastuun ja joka edellyttää koordinointia EU:n tasolla.

Ihmiskauppa on järjestäytyneen rikollisuuden liiketoiminnan ytimessä, olipa sitten kyseessä seksuaalinen hyväksikäyttö, työvoiman hyväksikäyttö tai elinluovutus. Yritteliäät rikolliset saavat ihmiskaupasta valtavia voittoja. Kun tällaista nykypäivän orjuuden muotoa pyritään torjumaan, perustana on oltava monikerroksinen lähestymistapa, jossa seurataan rahavirtoja, kerätään ja jaetaan älykkäällä tavalla tietoja sekä noudatetaan nollatoleranssia rikollisuuteen.

Samalla tulee esiin, että yhteiskunnan kaikilla tasoilla Euroopan unionissa on vakava korruptio-ongelma. Tuoreessa tutkimuksessa arvioidaan, että 60 prosenttia rikollisverkostoista harjoittaa korruptiota². Korruptio antaa rikollisverkostoille mahdollisuuden saada tietoa tai päästä tai soluttautua satamiin ja lentokentille sekä ylittää rajanylityspaikat huumeaineiden, aseiden tai ihmisten salakuljettamiseksi unioniin. Se ei uhkaa ainoastaan EU:n sisäistä turvallisuutta vaan myös oikeusvaltioperiaatetta.

Liikkumisvapaus on yksi eurooppalaisen yhteistyön suurimmista saavutuksista, mutta myös rikollisverkostot hyödyntävät avoimia rajoja rajat ylittävässä rikollisessa toiminnassa. Jotta liikkumisvapaus voidaan turvata koko unionissa, on ratkaisevan tärkeää, että rajat ylittävän järjestäytyneen rikollisuuden ongelmaan puututaan tehokkaammin.

Euroopan unionissa yli 50 prosenttia epäillyistä rikollisverkostojen jäsenistä on EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisia. Suurin osa heistä on peräisin Länsi-Balkanilta, Itä-Euroopan maista ja Pohjois-Afrikasta. Tämä vahvistaa sen, että yhteistyötä kolmansien maiden kanssa on parannettava, jotta järjestäytynyt rikollisuus voidaan torjua sen alkulähteellä ja varmistaa, että unionin sisäistä turvallisuutta uhkaavat kolmansien maiden kansalaiset voidaan poistaa tehokkaasti unionista.

¹ Europol (2021), 'European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment 2021', saatavilla osoitteessa: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2021>

² Euroopan parlamentti (2021) "Impact of Organised Crime on the EU's Financial Interests", saatavilla osoitteessa: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/697019/IPOL_STU\(2021\)697019_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/697019/IPOL_STU(2021)697019_EN.pdf).

EPP-ryhmä on Euroopan parlamentin ainoa poliittinen voima, joka voi tarjota horisontaalisen ja monialaisen lähestymistavan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan ja taata kansalaisten turvallisuuden.

SELKEÄ JA ROHKEA LÄHESTYMISTAPA JÄRJESTÄYTYNEEN RIKOLLISUUDEN TORJUNTAAN

”SEURAA RAHAA”

Ensisijainen motiivi lähes kaikenlaisessa järjestäytyneessä rikollisuudessa on taloudellinen hyöty. Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntapolitiikassa on oltava keskeistä varmistaa, että rikos ei kannata. Tällä hetkellä kuitenkin vain noin kaksi prosenttia järjestäytyneen rikollisuuden tuottamasta tuotosta jäädytetään ja yksi prosentti tuomitaan menetetyksi. Tällöin 99 prosenttia tuotosta jää eri puolilla Eurooppaa rikollispomojen käyttöön³. Tämä johtuu osittain siitä, että tietoja taloudellisista sidonnaisuuksista ja taloudellisista omistajista on saatavilla rajallisesti ja rajat ylittävä tietojenvaihto on vähäistä. Rikolliset ovat myös pystyneet hyödyntämään sitä, että jäsenvaltiot soveltavat rahanpesun vastaisia EU-sääntöjä hajanaisesti. Sen vuoksi **lainvalvonta- ja veroviranomaisilla on oltava paremmat toiminta- ja tutkintavälineet, jotta ne voivat seurata rahaa” ja takavarikoida nopeasti laittomasta toiminnasta saadut tuotot.** Järjestäytyneitä rikollisjärjestöjä voidaan estää tekemästä EU:hun ja sen jäsenvaltioihin kohdistuvia petoksia, jos varoja peritään takaisin päättäväisesti ja omaisuutta takavarikoidaan ennaltaehkäisevästi ja arvomääräisesti. Tämä suojaisi unionin taloudellisia etuja. Lisäksi EU:n rahanpesun selvittelykeskusten välille on kehitettävä toimiva koordinoitumekanismi, jonka tavoitteena on luoda yhteiset EU:n säännöt ja panna täysimääräisesti täytäntöön EU:n säännöt, jotka koskevat rikoksella saatujen varojen menetetyksi tuomitsemisen ja takavarikoinnin vastavuoroista tunnustamista.

Tietynlainen perhepohjainen järjestäytyneet rikollisuusliittyyusein sosiaalietuuspetoksiin. Klaanilla tai perheellä voi olla paljon omaisuutta ja kiinteistöjä, luksusautoja ja muuta omaisuutta, ja samaan aikaan klaanin tai perheen jäsenet hakevat myös sosiaaliturvaa. **Kun tutkitaan ja yksilöidään perheen tai klaanin selittämättömän suurta varallisuutta, todistustaakka olisi yleensä oltava epäilyillä.**

”Rahanseurannan” yhteydessä on myös tutkittava rikollisverkostojen johtajia sekä korruptiosta taloudellisesti hyötyviä tahoja, joiden ansiosta rikollisverkostot voivat käyttää salakuljetusreittejä unioniin ja unionissa. **Ensisijaisena tavoitteena pitäisi olla rikoksesta saatavan taloudellisen hyödyn estäminen.**

On selvää, että rikollisverkostoilla on monia eri tapoja käyttää laillista liiketoimintaa rahanpesuun ja laittoman toimintansa salaamiseen. Heinäkuussa 2021 ehdotettuun rahanpesunvastaiseen pakettiin sisältyy ehdotus uudeksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaiksi asetukseksi ja kuudes rahanpesua ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva direktiivi sekä rahanpesuntorjuntaviranomaisen (AMLA) perustaminen. Euroopan maine on viime vuosina kärsinyt useiden suuren luokan rahanpesuskandaalien vuoksi. On käynyt selväksi, että vaikka rahanpesuntorjuntaa koskevaa lainsäädäntöä on tarkistettu useasti, varojen jäljittäminen on edelleen ”haasteellista”, kun pyritään havaitsemaan tapaukset, joissa omaisuutta on ostettu ”likaisella” rahalla. Edelleen on epäselvää, miten alkuperältään epämääräisiä varoja voidaan käyttää merkittävien omaisuserien ostamiseen eri puolilla EU:ta. Yritysten, arvokkaiden omaisuserien ja kiinteistöjen tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien jäljittämistä on parannettavamerkittävästi, ja käytettyjen varojen laillisuutta ja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien tarkastusten täytäntöönpanoa on valvottava paremmin. **Tästä syystä EPP-ryhmä kehottaa panemaan rahanpesun torjunnan vastaisen paketin täytäntöön nopeasti ja täysimääräisesti sekä hyväksymään lainsäädäntöehdotukset nopeasti, jotta nyky-lainsäädännön puutteet voidaan korjata ja tehdä rahanpesuntorjuntakehyksestä toimivampi käytännössä.**

Järjestäytyneet rikollisverkostot käyttävät oikeudellista hallinnollista infrastruktuuria ja muun muassa luvanmyöntämis- tai tarjouskilpailumenettelyjä tietoisesti väärin edistääkseen laitonta toimintaansa. Rajat ylittävä tietojenvaihto on puutteellista asianomaisten hallintoviranomaisten välillä, ja rahanpesun torjuntaa koskevia sääntöjä sovelletaan epäyhtenäisesti eri puolilla unionia. Siksi rikollisryhmät voivat siirtää toimintaansa jäsenvaltiosta toiseen suhteellisen helposti ja välttää syytteen esittämisen. Siksi **EPP-ryhmä vaatii jäsenvaltioiden jo tekemän lainvalvonta- ja oikeudellisen yhteistyön lisäksi, että**

³ Euroopan komissio (2020), ”Varojen takaisin hankinta ja menetetyksi tuomitseminen: takeet sille, että rikos ei kannata”, s. 2.

hallintoviranomaisten rajat ylittävää yhteistyötä lisätään, jotta järjestäytyneen rikollisuuden soluttautumista lailliseen talouteen voidaan ehkäistä ja torjua.

Kattava ja julkinen tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeva rekisteri estäisi oikeushenkilöiden laittoman käytön⁴. **EPP-ryhmä kannattaa komission heinäkuussa 2021 tekemää ehdotusta perustaa EU-viranomainen, joka vastaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta. EPP-ryhmä vaatii, että tuleva rahanpesuntorjuntaviranomainen avustaa kansallisia valvontaviranomaisia rajat ylittävän yhteistyön ja tietojenvaihdon parantamisessa, ja lisää näin niiden tehokkuutta sekä valvoo joitakin riskialteimpia rajat ylittävän finanssialan ilmoitusvelvollisia.** Lisäksi unionin on varmistettava, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia EU:n sääntöjä sovelletaan kaikilta osin kryptovaluuttoihin, jotta niitä ei voitaisi käyttää rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen. Järjestäytyneiden rikollisverkostojen kryptovaluuttojen käyttö herättää yhä enemmän huolta, koska yhteistä sääntelykehystä ei ole ja näitä tuotteita voi käyttää nimettömästi. Vaikka lohkoketju mahdollistaa jo liiketoimien hyvän jäljitettävyyden, **meidän on kiinnitettävä erityistä huomiota teknologioihin, joilla pyritään salaamaan rahoituslähteet, sekä välittäjiin, jotka toimivat kryptorahoitusjärjestelmän ja tavanomaisen rahoitusjärjestelmän risteyksessä.**

Kryptovaluuttojen käyttö ei ole ongelma ainoastaan Euroopassa. Siksi **EPP-ryhmä katsoo, että EU:n olisi käynnistettävä ja johdettava keskusteluja samanmielisten maiden, kuten Yhdysvaltojen, Australian ja Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa, jotta luodaan yhteinen kansainvälinen kehys, jonka avulla torjutaan kryptovaluuttojen käyttöä laittomiin tarkoituksiin.**

Järjestäytyneet rikollisuus saa aikaan erityisen merkittävää vahinkoa, kun kyse on veropetoksista. Euroopan tilintarkastustuomioistuin toi äskettäin esiin tullitarkastuslainsäädännön ja sen soveltamisen puutteita, joiden vuoksi yhdenmukaistaminen, riskinarviointi ja tietojenvaihto unionissa ovat riittämättömiä. Tämä tarjoaa järjestäytyneelle rikollisuudelle tilaisuuden huijata tuloja unionilta ja sen jäsenvaltioilta.

Toinen merkittävä osa tuloihin liittyviä petoksia ovat arvonnäisäveropetokset. Vuonna 2019 alv-vajeen arvioitiin olevan 134 miljardia

euroa⁵. Karusellipetosten kaltaiset alv-petokset vaikuttavat suoraan jäsenvaltioiden talousarvioon sekä alv-perusteisiin omiin varoihin ja siten myös EU:n tulojen koostumukseen. **EPP-ryhmä toistaa, että digitalisaatio ja tehostettu yhteistyö ovat tärkeitä, jotta alv-petoksia ja erityisesti karusellipetoksia voidaan vähentää nopeasti.** Veroviranomaisten välisen yhteistyön lisääminen, tietojen parempi saatavuus ja yhteisiin standardeihin tai lainsäädäntöön perustuva digitalisaatio ovat ainoita vaihtoehtoja vähentää verotulojen menetyksistä aiheutuvia taloudellisia kustannuksia, jotka johtuvat osittain myös järjestäytyneestä rikollisuudesta. EPP-ryhmä odottaa komissiolta lainsäädäntöehdotusta, jonka avulla nykyaikaistetaan alv-järjestelmää sekä vahvistetaan Eurofisc-verkostoa.

Jotta **unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten** torjunta tehostuisi, EPP-ryhmä kehottaa perustamaan **EU:n tasolle kaikki EU:n tukien saajat käsittävän keskitetyn ja yhteentoimivan tietokannan**, koska tämä parantaisi merkittävästi petosten tekijöiden tunnistamista ja lainvalvontaviranomaisten suorittamaa varojen takaisinperintää.

Korruption osallistumisesta määrättävien seuraamusten on oltava oikeassa suhteessa Euroopan unionissa tapahtuneeseen oikeusvaltioperiaatteen loukkaamiseen nähden ja ehkäistävä samalla korruptiota tulevaisuudessa. **Jäsenvaltioita olisi kannustettava lisäämään kansalliseen lainsäädäntönsä korruptiosta määrättäviä seuraamuksia.**

Vuoden 2021 maailmanlaajuisen korruptiobarometrin (Global Corruption Barometer) mukaan 32 prosenttia EU:n kansalaisista katsoo korruption lisääntyneen omassa maassaan. Kansalaisista 44 prosenttia ajattelee korruption pysyneen samalla tasolla⁶. Euroopan komissio ilmoitti vuonna 2017 lopettavansa EU:n korruptiontorjuntakertomuksen laadinnan. Se selitti, että vuonna 2014

⁴ Transparency International (2020), 'The EU must revamp its approach to asset recovery if it is serious about fighting corruption and money laundering', saatavilla osoitteessa https://transparency.eu/wp-content/uploads/2020/08/Asset_recovery_policy_brief.pdf

⁵ Euroopan komissio (2021) "VAT Gap in the EU", saatavilla osoitteessa <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bd27de7e-5323-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en/>

⁶ Transparency International (2021), 'Global Corruption Barometer European Union 2021: Citizens views and experiences of corruption' https://images.transparencycdn.org/images/TI_CCB_EU_2021_web_2021-06-14-151758.pdf

laadittu ensimmäinen (ja ainoa) kertomus muodosti tarvittavan perustan tulevalle työlle. **Korruptio näyttää kuitenkin pahentuneen EU:ssa vuodesta 2014 lähtien eikä unionin tasolla ole edelleenkaan oikeudellista kehystä yhdenmukaiselle korruption torjunnalle. Siksi EPP-ryhmä kannattaa sitä, että EU:n korruptiontorjuntakertomus otetaan uudelleen käyttöön.** On erittäin tärkeää yhdenmukaistaa EU:n lainsäädäntökehystä, jotta korruptiota voidaan torjua kaikkiallayhteiskunnantasoilla unionissa. **Siksi EPP-ryhmä kehottaa, että komissio arvioi kiireellisesti nykyisiä toimenpiteitä ja ehdottaa tarvittaessa uutta lainsäädäntöä.**

EU:N VIRASTOJEN JA ELINTEN TULEVA ROOLI

Europol on yksi tärkeimmistä Euroopan unionin virastoista järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjunnassa sekä siihen reagoinnissa. **Meneillään oleva viraston toimeksiannon uudistus parantaa sen valmiuksia tukea jäsenvaltioita järjestäytyneen rajatylittävän rikollisuuden torjunnassa. Uudistuksen myötä Europol saa erityisesti mahdollisuuden tukea jäsenvaltioita silloin, kun on tunnistettava henkilöitä, joilla on yhteyksiä korkean riskin järjestäytyneisiin rikollisryhmiin. Lisäksi vahvistetaan selkeät säännöt suurten tietoaaineistojen käsittelylle. EPP-ryhmä katsoo myös, että viraston operatiivista roolia olisi laajennettava, jotta se kattaisi operatiivisen poliisitoiminnan.** Tämä edellyttää muutosta perussopimukseen. On kuitenkin ratkaisevan tärkeää, että EU:lla on operatiivinen virasto, joka voi käynnistää tutkiminnan rajat ylittävästä järjestäytyneestä rikollisuudesta, joka muodostaa vakavan uhan unionin sisäiselle turvallisuudelle, ja avustaa tehokkaasti jäsenvaltioita niiden järjestäytyneitä rikollisuutta koskevissa tutkimuksissa. On olennaisen tärkeää, että Europolilla on riittävät henkilöstö- ja taloudelliset resurssit, jotta se voi hoitaa nykyiset ja tulevat tehtävänsä.

Yhtä tärkeää on **vahvistaa Eurojustia ja helpottaa näin järjestäytyneiden rikollisverkostojen tutkintaa ja syytteesenpanoa.** Verkostoja pyritään hajottamaan kohdentamalla toimia tällaisten rikollisverkostojen johtajiin. Tämä edellyttää lisää resursseja ja tiiviimpää rajat ylittävää yhteistyötä.

EU:n lainvalvontakoulutusvirastolla (CEPOL) on tärkeä tehtävä tarjota

poliiseille tarvittavaa asiantuntemusta ja osaamista, jotta poliisit voivat vastata järjestäytyneen rikollisuuden mukanaan tuomiin muuttuviin haasteisiin. **EPP-ryhmä kehottaa siksi lainvalvontaviranomaisia kaikkialla unionissa hyödyntämään viraston tarjoamaa koulutusta.**

Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) ja Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on kummallakin keskeinen rooli EU:n taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia koskevassa tutkinnassa ja syytteesenpanossa. Näitä rikoksia ovat muun muassa petokset, korruptio ja EU:n varojen väärinkäyttö. **Siksi EPP-ryhmä kannustaa kaikkia jäsenvaltioita osallistumaan Euroopan syyttäjänviraston toimintaan.**

EPP-ryhmä suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen vahvistaa **Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EMCDDA)** toimeksiantoa. Näin varmistetaan, että virastolla voi olla unionissa merkittävämpi rooli, kun yksilöidään laittomiin huumausaineisiin liittyviä nykyisiä ja tulevia haasteita ja puututaan niihin.

On ratkaisevan tärkeää, EU vahvistaa järjestäytyneen rikollisuuden yhteistä torjuntaa varten nykyisiä virastojaan ja varmistaa, että jäsenvaltiot saavat niiltä operatiivista tukea. Siksi EPP-ryhmä kehottaa komissiot varmistamaan asiasia koskevien asetusten täysimääräisen täytäntöönpanon ja arvioimaan virastojen toimintaa ja jäsenvaltioiden yhteistyötä säännöllisesti ja esittämään tarvittaessa ehdotuksia, joilla varmistetaan toimiva yhteistyö oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten välillä. Lisäksi on olennaisen tärkeää, että virastoilla on riittävät henkilöstö- ja taloudelliset resurssit tehtäviensä hoitamiseen.

Sentinel-operaatio on Europolin johtama operaatio, jonka tarkoituksena on torjua koronapandemian yhteydessä EU:n elpymisrahastoon kohdistuvia petoksia. Operaatiotoimintaan osallistuvat EPPO, Eurojust ja OLAF. **EPP-ryhmä antaa operaatiolle täyden tukensa taatakseen, että NextGenerationEU-aloitteella ei tueta rikollisia vaan jäsenvaltioita, jotka korjaavat pandemian kielteisiä taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.** Olisi luotava vastaavanlaisia operaatioita, joilla suojataan EU:n taloudellisia etuja.

Ampuma⁷-asedirektiiviin vuonna 2017 tehty muutos sisälsi muun muassa säännöksiä, joilla puututaan siihen suureen riskiin, että ääniaseet joutuivat tyypilliset paukkupanoksia ampuvat aseet muunnetaan aseiksi, joilla ammutaan kovia panoksia. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole saattaneet ampuma-asedirektiiviä täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään eikä panneet sitä kaikilta osin täytäntöön. **EPP-ryhmä odottaa, että komissio varmistaa ampuma-asedirektiivin ja erityisesti paukkupanoksia ampuvia aseita koskevien säännösten täytäntöönpanon kaikilta osin⁸.**

TIETOJEN KÄYTTÖ

Tietojenkäsittely on olennainen osa lainvalvontaviranomaisten ja oikeuslaitoksen päivittäistä työtä. **Prüm-puitteet ovat osoittautuneet tärkeäksi välineeksi rajatylittävässä lainvalvontayhteistyössä**, sillä sormenjälkien, ajoneuvorekisteritietojen ja DNA-tietojen automaattinen vaihto on auttanut torjumaan järjestäytyneitä rikollisuutta. Kasvokuvien merkitys rikostutkinnassa kasvaa. Siksi **EPP-ryhmä kannattaa Prüm-kehityksen laajentamista kasvokuvien ja muihin tietoluokkiin**, ja suhtautuu myönteisesti komission tältä osin esittämään lainsäädäntöehdotukseen. Olisi kannustettava käymään lisää keskustelua tarvittavista luokista ja laajempaa vuoropuhelua yhteisistä määritelmistä.

Rikollisverkostot ovat osoittaneet koronapandemian aikana, että ne pystyvät mukauttamaan joustavasti toimintatapojaan muuttuviin tilanteisiin. Lainvalvontaviranomaisilla ei ole samaa joustovaraa, sillä niiden toteuttamien toimenpiteiden on oltava oikeudellisten vaatimusten mukaisia. Lainvalvontaviranomaisten pitää soveltaa ja noudattaa oikeudellisia vaatimuksia, joita pitäisi voida käyttää joustavasti, jotta muuttuviin haasteisiin voidaan vastata ennen rikollisverkostoja. **Siksi EPP-ryhmä kannattaa komission ehdotusta poliisiyhteistyösäännöstöstä, koska se virtaviivaistaisi EU:n nykyisiä välineitä ja vähentäisi poliisiyhteistyön rajatylittävän oikeudellisen kehityksen hajanaisuutta.** On ratkaisevan tärkeää, että lainvalvontaviranomaisille annetaan tarvittavat tutkintavälineet rajat ylittävän järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa varten. Tältä osin EPP-ryhmä kannattaa, että uudessa poliisiyhteistyösäännöstössä luodaan oikeusperusta "haravoitintutkimuksille".

Kasvontunnistusteknologia ja tekoäly ovat kehittyneet viime vuosina nopeasti. Ne voivat tarjota lainvalvontaviranomaisille lisävälineitä rikollisten ja rikollisen toiminnan tunnistamiseen ja seuraamiseen. Tältä osin EPP-ryhmä suhtautuu erittäin myönteisesti **Europolin vahvistettuun toimeksiantoon, joka antaa sille valtuudet toteuttaa tutkimus- ja innovointihankkeita**, joilla edistetään algoritmien ja erityisten lainvalvontavälineiden kehittämistä. On tärkeää **vahvistaa unionin omia innovointivalmiuksia kaikilla tasoilla**, sillä näin **vähennetään unionin riippuvuutta kolmansissa maissa** kehitetyistä **ohjelmistoista** ja varmistetaan **tiukkojen oikeudellisten normien noudattaminen**. Digitaalitekniikan käyttö on laajentanut rikollisten mahdollisuuksia rikostoimintaan, lisännyt anonymiteettiä ja aiheuttanut lainvalvontaviranomaisille vaikeuksia havaita niitä. EPP-ryhmä katsoo, että **ennakoivan poliisitoiminnan kaltaisia uusia teknisiä välineitä pitäisi voida käyttää järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjunnassa**, jos perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittaminen on asianmukaisesti taattu.

Kaikenlaisessa järjestäytyneen rikollisuuden tutkinnassa on kyse tiedoista. Siksi on olennaisen tärkeää varmistaa, että **toimivaltaisilla viranomaisilla on tietoihin suora pääsy**. Internetin rajat ylittävän luonteen vuoksi merkityksellisiä tietoja säilytetään usein eri lainkäyttöalueella kuin siellä, missä rikos on tehty tai jossa rikoksentekijä oleskelee. Sopimukset keskinäisestä oikeusavusta ja eurooppalainen tutkintamääräys eivät enää vastaa lainvalvontaviranomaisten tarpeita tietojen saatavuuden osalta, koska menettelyt ovat pitkiä ja asiaankuuluvat tiedot poistetaan usein ennen kuin tietojen säilyttämistä tai tuottamista koskeva pyyntö saapuu palveluntarjoajalle. **EPP-ryhmä kehottaakin saattamaan nopeasti päätökseen pitkäkeisot neuvottelut sähköistä todistusaineistoa koskevasta paketista**, joka tarjoaa lainvalvontaviranomaisille ja oikeuslaitokselle välineitä, joiden avulla ne voivat saada rikokseen liittyviä tietoja paljon nopeammin. Panemme merkille neuvostossa käydyt keskustelut siitä, miten **tietojen säilyttämisessä** edetään.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/853, annettu 17. toukokuuta 2017, aseiden hankinnan ja hallus-sapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta.

⁸ Täytäntöönpanon on kuitenkin oltava oikeasuhteista, eikä se saa vaikuttaa aseisiin, joiden saamiseksi (esim. metsästys- tai urheilutarkoituksiin) tarvitaan lupaa.

Kehotamme komissiota esittämään ehdotuksia mahdollisista ratkaisuista, joilla vastataan lainvalvonnan ja oikeuslaitoksen tarpeisiin unionin tuomioistuimen asiaa koskevaa oikeuskäytäntöä noudattaen.

On olemassa myös toinen haaste, johon olisi vastattava. Järjestäytyneet rikollisryhmät hyödyntävät yhä enemmän yksityisyyden suojaa parantavaa tekniikkaa, kuten päästä-päähän-salausta ja Toria. Näin ne salaavat rikoksensa ja henkilöllisyytensä verkossa. EPP-ryhmä tukee toimenpiteitä, joilla parannetaan kyberturvallisuutta ja varmistetaan yksityisyyden suoja ja tietosuojat verkossa. Samalla katsomme myös, että on vahvistettava tasaveroinen lähtöasema. Siksi kehotamme komissiota arvioimaan, voitaisiinko löytää perusoikeuksien mukainen sääntelyratkaisu, jonka avulla lainvalvontaviranomaiset saisivat lainmukaisen ja kohdennetun pääsyn tarvittaviin tietoihin. Lisäksi EPP-ryhmä kehottaa jäsenvaltioita antamaan toimivaltaisille viranomaisilleen riittävät välineet, kuten tekniset välineet, asiantuntemusta ja koulutusta, jotta ne voivat hoitaa tehtävänsä ja saada laillisen pääsyn järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviin salattuihin tietoihin. Lainvalvontaviranomaisten olisi myös hyödynnettävä koulutuksessa CEPOLin asiantuntemusta.

KORKEAN RISKIN RIKOLLISVERKOSTOT

Monissa jäsenvaltioissa ongelmia aiheuttavat yhä useammin korkean riskin rikollisverkostot, erityisesti mafiatyypiset, etniset ja perheperustaiset järjestöt sekä muut jäsennellyt verkostot, joihin liittyy korruptiota, väkivaltaa, huume-, ihmis- ja asekauppaa sekä rahanpesua. Monet näistä verkostoista luovat myös rinnakkaisia oikeusjärjestelmiä ja kunniasäännöstöjä, jotka rajoittavat muiden ja erityisesti tyttöjen ja naisten oikeuksia ja vapauksia.

Europol on myös raportoinut korkean riskin rikollisverkostojen toiminnasta lapsikaupan ja lasten hyväksikäytön alalla. Tällaisia tapauksia raportoitiin eniten Bosniassa ja Hertsegovinassa, Bulgariassa, Romaniassa ja Slovakiassa⁹. EPP-ryhmä pitää valitettavana lasten hyödyntämistä rajat ylittävään rikolliseen toimintaan ja kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan lastensuojelupalvelujaan, jotta voidaan estää ja havaita, jos rikollisjärjestöt värväävät alaikäisiä tai

käyttävät heitä hyväksi. Tämä koskee myös perheklaneja, joiden alaa ovat kerjääminen, rikollisuus, seksuaalinen hyväksikäyttö tai valeavioliitot. Rikollisverkostoihin värvätyt uhrat on edelleen tärkeä tunnistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tältä osin on tärkeää, että Europol voi tulevaisuudessa vaihtaa tietoja suoraan yksityisten osapuolten kanssa, kun se torjuu lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän materiaalin levittämistä. Jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten on myös tehtävä tiivistä yhteistyötä, kun ne pyrkivät torjumaan perheklaneiden toimintatapoja. Tässä pitää hyödyntää näiden verkostojen koko maantieteellistä toiminta-aluetta, joka voi kattaa useita jäsenvaltioita tai ulottua jopa EU:n ulkopuolelle. Alueella kierrätetään alaikäisiä, jotta rikosten tekeminen helpottuisi ja heidän henkilöllisyytensä voitaisiin salata¹⁰.

Siksi EPP-ryhmä katsoo myös, että jos kerjäämiseen pakottamiseen ei puututa, tuotto päättyy rikollisverkostoille ja lisää haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ja lasten hyväksikäyttöä. EPP-ryhmä kehottaa siksi komissiota ehdottamaan yhteisiä toimenpiteitä, jotta kerjäämiseen pakottaminen loppuu unionissa.

EPP-ryhmä suhtautuu myönteisesti neuvoston päätökseen tehdä korkean riskin rikollisverkostoista järjestäytynyttä ja vakavaa kansainvälistä rikollisuutta koskevan EU:n toimintapoliittisen syklin / Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorumin (EMPACT) painopiste vuosiksi 2022-2025¹¹, koska näin parannetaan ja vahvistetaan jäsenvaltioiden, unionin toimielinten ja virastojen sekä kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä korkean riskin rikollisten torjunnassa. Sen lisäksi, että Europol tukee jo jäsenvaltioiden tutkintatoimia, Europoliin olisi perustettava erityisyksikkö, jossa keskitytään erityisesti korkean riskin

⁹ Directive Europol (2018) 'Criminal Networks involved in the trafficking and exploitation of underage victims in the European Union', saatavilla osoitteessa: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/23-11_report_child_trafficking.pdf, p. 30-31

¹⁰ Europol (2018) 'Criminal Networks involved in the trafficking and exploitation of underage victims in the European Union', saatavilla osoitteessa: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/23-11_report_child_trafficking.pdf, p. 32

¹¹ European Council (2021), Council conclusions setting the EU's priorities for the fight against serious and organised crime for EMPACT 2022 - 2025 of 12 May 2021, 8665/21, accessed: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8665-2021-INIT/fi/pdf>

rikollisverkostoihin, jotta voidaan kerätä tietoa ja kokemusta siitä, miten tämän tyyppisiä verkostoja voidaan tunnistaa ja torjua.

Lisäksi EPP-ryhmä on tyytyväinen siihen, että ympäristörikollisuus on yksi prioriteeteista myös EU:n toimintapoliittisessa syklissä (EMPACT) vuosille 2022–2025, koska monet rikollisverkostot osallistuvat myös synteettisten huumausaineiden tuotannon kemiallisen jätteen sijoittamiseen sekä jätteiden ja uhanalaisten lajien ja kasvien laittomaan kauppaan. EPP-ryhmä vaatii tässä yhteydessä suurempaa valppautta ja toimia ympäristörikosten torjumiseksi.

Järjestäytyneet omaisuusrikollisuus lisää turvattomuuden tunnetta tavallisten unionin kansalaisten keskuudessa. Euroopan parlamentin teettämässä tutkimuksessa korostetaan, että jäsenvaltioiden on omaksuttava kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka ”voi vähentää mahdollisuuksia rikollisuuteen sekä ehkäistä ja torjua rikoksia¹²”. **Siksi EPP-ryhmä kannustaa toteuttamaan lisää toimenpiteitä unionin tasolla. EU voisi esimerkiksi luoda yhteisiä tietokantoja arvokkaasta omaisuudesta, kuten ajoneuvoista tai veneiden moottoreista, jotta jäsenvaltioiden lainvalvonta- ja tulliviranomaiset voivat tunnistaa varastetut tavarat.** Tämä puolestaan johtaisi useampiin syytöksiin ja lisäksi kansalaisten turvallisuuden tunnetta.

Euroopan komissio on määritellyt ampumaseet ”järjestäytyneen rikollisuuden elinehdoksi Euroopassa¹³”. Ampumasedirektiiviin¹⁴ vuonna 2017 tehty muutos sisälsi muun muassa säännöksiä, joilla puututaansuureen riskiin, että ääniaseet ja muuntyyppiset paukkupanoksia ampuvat aseet muunnetaan aseiksi, joilla ammutaan kovia panoksia. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole saattaneet ampumasedirektiiviä täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään eikä panneet sitä kaikilta osin täytäntöön. **EPP-ryhmä odottaa, että komissio varmistaa ampumasedirektiivin ja erityisesti paukkupanoksia ampuvia aseita koskevien säännösten täytäntöönpanon kaikilta osin¹⁵.** Lisäksi EPP-ryhmä suhtautuu myönteisesti toimenpiteisiin, joita ehdotettiin ampumaseiden laittoman kaupan torjuntaa koskevassa komission toimintasuunnitelmassa 2020–2025, ja antaa niille tukensa.

TEHOKAS RAJOJEN VALVONTA

Aseita, huumeita, muita laittomia tavaroita ja ihmisiä, myös lapsia, salakuljetetaan säännöllisesti, ja ne ovat rikollisverkostojen tärkein tulolähde. **On ratkaisevan tärkeää valvoa EU:n ulkorajoja tehokkaammin ja tehdä tarkastuksia järjestelmällisesti asiaankuuluvien tietojärjestelmien ja erityisesti rajanylitystietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän perusteella, jotta salakuljetus havaitaan ja estetään ja siten rikollisverkostoja heikennetään huomattavasti.** Tältä osin tarvitaan parempaa tiedustelu-yhteistyötä jäsenvaltioiden, kolmansien maiden ja EU:n virastojen välillä, jotta salakuljetusta ja ihmiskauppaa voidaan tehokkaasti ehkäistä ja torjua myös epävirallisilla tiedustelutietojen jakofoorumeilla.

EPP-ryhmä on tyytyväinen komission 14. joulukuuta 2021 esittämään Schengenin rajasäännösten uudelleenlaadintaan. **EPP-ryhmä puoltaa yhtenäistä Schengenin rajasäännöstöä, jolla tosiasiallisesti estetään sellaisten kolmansien maiden kansalaisten maahantulo, jotka aiheuttavat vakavan uhan Euroopan unionin sisäiselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle.**

EPP-ryhmä suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen päivittää matkustajien ennakkotiedoista annettua direktiiviä 2004/82/EY, koska se on tärkeä väline ihmisten salakuljetuksen ja ihmiskaupan torjunnassa. EPP-ryhmä kannustaa kiinnittämään erityistä huomiota ilman huoltajaa olevien alaikäisten salakuljetukseen ja ihmiskauppaan. Tilintarkastustuomioistuimien havaitsema hiljattain puutteita jäsenvaltioiden rahoitusosuuksissa. Tämä koski erityisesti tietojen jakamista. Puutteet vaikuttavat EU:n raja- ja merivartioviraston (Frontex) operaatioihin, joiden avulla EU turvaa ulkorajansa. Puutteet on korjattava, jotta virasto voi hoitaa tehtävänsä tehokkaammin.

¹² Euroopan parlamentti (2020) 'Organised Property Crime in the EU', saatavilla osoitteessa: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/656042/IPOL_STU\(2020\)656042_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/656042/IPOL_STU(2020)656042_EN.pdf)

¹³ Euroopan komissio (2022) 'Trafficking in firearms', saatavilla osoitteessa: https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/internal-security/organised-crime-and-human-trafficking/trafficking-firearms_en

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/853, annettu 17. toukokuuta 2017, aseiden hankinnan ja hallus-sapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta.

¹⁵ Täytäntöönpanon on kuitenkin oltava oikeasuhteista, eikä se saa vaikuttaa aseisiin, joiden saamiseksi (esim. metsästys- tai urheilutarkoituksiin) tarvitaan lupaa.

Frontex on EU:n keskeisiä virastoja, ja sitä on edelleen vahvistettava erityisesti henkilöstön osalta, jotta ulkorajoilla voidaan vastata kasvavaan paineeseen. Tässä yhteydessä **EPP-ryhmä antaa täyden tukensa 10 000 hengen pysyvien joukkojen perustamiselle vuoteen 2027 mennessä.** Viraston vastuu ja vaatimukset lisääntyvät yhä monimutkaisemmassa geopoliittisessa tilanteessa. Siksi komission olisi annettava ohjeita näihin muuttuviin haasteisiin vastaamiseksi ja tuettava meidän puolestamme lähetettyjä virkamiehiä.

On olennaisen tärkeää parantaa rajatarkastuksia koskevaa rajatylittävää yhteistyötä sekä torjua ihmiskauppaa ja salakuljetusta harjoitettavia verkostoja. Tutkinta-, tunnistamis- ja syytetoimia koskevaa yhteistyötä on parannettava sekä EU:ssa että kolmansien maiden kanssa, jotta toiminta voidaan kohdistaa johtajiin ja määrätä seuraamuksia, jotka puolestaan toimivat rikollisverkostojen värväämistoimintaa estävänä pelotteena. Tältä osin EPP-ryhmä suhtautuu myönteisesti komission laatimaan ihmiskaupan torjuntaa koskevaan EU:n strategiaan (2021–2025) ja kehottaa jäsenvaltioita lisäämään toimiaan ihmiskaupan ja salakuljetuksen torjumiseksi.

Liikkumisvapaus on yksi unionin kansalaisille myönnettyistä perusoikeuksista ja yksi Euroopan unionin suurimmista saavutuksista. **Liikkumisvapauden suojele tarkoittaa, että sellaisten henkilöiden liikkumisvapautta rajoitetaan, jotka käyttävät sitä väärin.** Jäsenvaltion olisi helpotettava sellaisen EU:n kansalaisen karkottamista ja maahantulon kieltämistä, jonka on todettu syyllistyneen rikoksiin kyseisen jäsenvaltion alueella. Tämä edellyttää muutosta perussopimukseen, mutta on tarpeen, jotta rikollisia estetään käyttämästä väärin liikkumisvapauttaan. **Lisäksi yhdessä jäsenvaltiossa rikoksesta tuomittujen EU:n kansalaisten olisi pääsääntöisesti suoritettava vankeusrangaistus maassa, jonka kansalaisuus heillä on.** Tämä edellyttää, että EU:n neuvoston puitepäättöstä 2008/909/YOS päivitetään¹⁶.

Järjestäytyneet rikollisverkostot käyttävät ihmisten salakuljettamisessa EU:hun usein väärennetyjä tai muutettuja matkustusasiakirjoja, kuten passeja, kansallisia henkilökortteja, Schengen-viisumeja ja oleskelulupia. EU hyväksyvuonna 2019 säännöt¹⁷, joilla yhdenmukaistettiin jäsenvaltioiden myöntämiä henkilökortteja ja oleskeluasiakirjoja ja lisättiin niiden turvallisuutta. Tämä auttaa

torjumaan asiakirjapetoksia. Myös yhteisen henkilöllisyystietovarannon ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen perustaminen parantaa huomattavasti poliisin ja rajavartijoiden valmiuksia tunnistaa kolmansien maiden kansalaisia ja havaita henkilöllisyyspetoksia. **Asiakirjaväärennösten tehokas torjunta edellyttää kuitenkin lisätoimia.** Jäsenvaltioiden on **annettava toimivaltaisille viranomaisilleen riittävät resurssit henkilöllisyys- ja asiakirjapetosten tunnistamista ja ehkäisemistä sekä syytteeseenpanoa varten.** Jäsenvaltioiden olisi myös **varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä säädetään riittävästä seuraamuksista** sekä henkilötodistusten väärentämisen että väärennetyjen henkilötodistusten käytön osalta. Uusia eurooppalaisia tietojärjestelmiä olisi perustettava, ja niiden yhteentoimivuus varmistettava. Myös nykyisiä EU:n tietokantoja olisi tarkistettava vuoteen 2023 mennessä. **EPP-ryhmä korostaa erityisesti, että on tärkeää saada Eurodac-tietokanta tarkistettua mahdollisimman pian.**

EPP-ryhmä vaatii väärennetyjen asiakirjojen ja laittoman unionin alueelle saapumisen vastaisia toimia ja toistaa kehotuksensa **lopettaa niin sanotut kultaiset viisumit ja ”kansalaisuus investoimalla” -järjestelyt, joita monet jäsenvaltiot edelleen soveltavat,** koska niitä käyttävät usein EU:n ulkopuoliset järjestäytyneet rikollisryhmät helpottaakseen rahanpesua, korruptiota ja veronkiertoa.

YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN JÄSENVALTIOIDEN VÄLILLÄ JA KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA

Jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välinen rajat ylittävä yhteistyö on osoittautunut korvaamattomaksi koronapandemian aikana. CEPOL hallinnoi poliiseille tarkoitettua vaihto-ohjelmaa, joka muistuttaa Erasmus-ohjelmaa. Sitä olisi edelleen edistettävä ja laajennettava, jotta yhteistyöstä tulisi tiiviimpää ja tuettaisiin

¹⁶ Council Framework Decision 2008/909/JHA of 27 November 2008 on the application of the principle of mutual recognition to judgments in criminal matters imposing custodial sentences or measures involving deprivation of liberty for the purpose of their enforcement in the European Union

¹⁷ Regulation (EU) 2019/1157 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on strengthening the security of identity cards of Union citizens and of residence documents issued to Union citizens and their family members exercising their right of free movement (Text with EEA relevance); OJ L 188, 12.7.2019, p. 67–78

vaihto-ohjelmaan osallistuvien virkamiesten sitoutumista. Joidenkin jäsenvaltioiden jo tekemästä yhteistyöstä voitaisiinsaada oppia uutta yhteistyötä varten. Eurooppalaisen lisäarvon osoittamiseksi olisi kehitettävä yhteinen operatiivinen kulkulupa.

Trojan Shield¹⁸ -operaation onnistuminen, Europolin ja Eurojustin tuella tehdyt Alankomaiden ja Ranskan poliisin menestyksekkäät yhteiset tutkimukset ja rikollisverkostojen laajalti käyttämän salatun puhelinverkon ("EncroChat") hajottaminen osoittavat, että on tärkeää jatkaa tiivistä poliisi- ja oikeudellista yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Ja myös unionista eronneen Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa.

Tehokas yhteistyö rajat ylittävän järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemisessä, paljastamisessa, tutkinnassa ja syytetoimissa edellyttää tietojen ja asiaankuuluvien tietojen vaihtoa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja asiaankuuluvien kolmansien maiden välillä. EPP-ryhmä pitää tässä yhteydessä valitettavana, että EU-virastojen sekä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja kolmansien maiden välinen operatiivinen yhteistyö on viime vuosina heikentynyt. Tämä johtuu siitä, että sovellettavassa unionin tietosuojalainsäädännössä määritellyt säännöt ja periaatteet sekä EU:n tuomioistuimen oikeuskäytäntö ovat vaikeuttaneet tällä alalla kansainvälisten sopimusten tekemistä kolmansien maiden kanssa.

Unionilla on oltava tietosuojalainsäädäntöä, jossa otetaan huomioon, että jäsenvaltioiden välillä tarvitaan kiireellisesti tiiviimpää yhteistyötä, jotta kansalaisia ja sisäistä turvallisuutta voidaan suojella. **On olennaisen tärkeää, että Europol jatkaa järjestäytyneitä rikollisuutta koskevien henkilötietojen vaihtoa kolmansien maiden kanssa.**

EPP-ryhmä on siksi tyytyväinen siihen, että komissio hyväksyi kesäkuussa 2021 **ensimmäisen tietosuojan tason riittävyttä koskevan päätöksen Yhdistyneen kuningaskunnan osalta lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suojasta annetun direktiivin¹⁹ nojalla**, koska sen ansiosta henkilötietoja voidaan edelleen siirtää järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Panemme merkille, että neuvottelut kansainvälisestä sopimuksesta ovat edistyneet. Sopimuksen ansiosta Europol

voi tulevaisuudessa vaihtaa henkilötietoja Uuden-Seelannin kanssa. Samalla **pahoittelemme sitä, että** samankaltaisista sopimuksista käydyissä neuvotteluissa **kahdeksan MENA-alueen maan²⁰ ja erityisesti Israelin kanssa on edistytty hyvin vähän tai ei ollenkaan** viimeisten kolmen vuoden aikana.

Joissakin jäsenvaltioissa, kuten Alankomaissa ja Ruotsissa, henkirikosten määrä on kasvanut, mikä johtuu erityisesti ampuma-aseilla tehtyjen henkirikosten lisääntymisestä²¹. Laittomia ampuma-aseita salakuljetetaan Euroopan unioniin pääasiassa Länsi-Balkanilta, Ukrainasta ja Moldovasta²². **Tämän syklin katkaisemiseksi on olennaisen tärkeää vahvistaa kyseisten kolmansien maiden asiaankuuluvien virastojen operatiivisia valmiuksia ja parantaa yhteistyötä ja tiedonvaihtoa.**

Kuten edellä todettiin, suurin osa unionissa toimivien rikollisverkostojen jäsenistä on peräisin Länsi-Balkanilta, Itä-Euroopasta tai Pohjois-Afrikasta. **EU:n on tehostettava rikollisverkostojen värväyksen torjuntaa, kun kyseessä ovat EU:n ulkopuoliset maat, jotka osallistuvat itäiseen kumppanuuteen tai joilla on ehdokasmaan asema.** EU:n

---

¹⁸ Trojan Shield/OTF Greenlight -operaatio on yksi suurimmista ja kehittyneimmistä lainvalvontaoperaatioista salatun rikollisen toiminnan torjunnassa. Yhteiseen operaatioon osallistuivat Europolin tuella Yhdysvaltojen FBI, Alankomaiden poliisi, Ruotsin poliisi, Yhdysvaltojen huumeidenvalvontavirasto ja 16 muuta maata. Ne kehittivät ja ottivat sittemmin käyttöön salauserityksen, jota yli 300 rikollisverkostoa käytti yli sadassa maassa. Operaatiossa analysoitiin yli 27 miljoonaa viestiä. Analyysin perusteella tehtiin touko-kesäkuussa 2021 yli 700 kotietsintää, pidätettiin 800 henkilöä ja takavarikoitiin ympäri maailmaa suuria määriä huumeita ja ampuma-aseita sekä 48 miljoonaa dollaria eri valuutoissa. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/800-criminals-arrested-in-biggest-ever-law-enforcement-operation-against-encrypted-communication>

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27. huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta. EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89-131.

²⁰ Marokko, Algeria, Tunisia, Egypti, Jordania, Libanon ja Turkki.

²¹ Flemish Peace Institute (2021), "Targeting Gun Violence & Trafficking in Europe", saatavilla osoitteessa: <https://vlaamsvredeinstituut.eu/wp-content/uploads/2021/12/TARGET-OnlineVersion.pdf>, s. 29

²² Euroopan komissio (2020), Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle: Ampuma-aseiden laittoman kaupan torjuntaa koskeva EU:n toimintasuunnitelma vuosiksi 2020-2025, 24.7.2020, COM(2020) 608 final, s. 2 ja 4.

olisi puolestaan avustettava kolmansia maita järjestäytyneiden rikollisverkostojen torjunnassa ”enemmällä enemmän” -periaatteen pohjalta.

Ihmiskauppa on erittäin kansainvälinen ja rajat ylittävä rikos, joka tekee rikosten havaitsemisesta, tutkimuksesta, todisteiden keräämisestä, lainkäyttöalueen valitsemisesta, rikosentekijän luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta haastavaa. **EPP-ryhmä kehottaa siksi jäsenvaltioita lisäämään keskinäistä yhteistyötä sekä yhteistyötä EU:n virastojen ja erityisesti Europolin ja Eurojustin kanssa.** Tältä osin EPP-ryhmä odottaa yhteistä oikeudellista kehystä, jotta rikosoikeudelliset menettelyt voidaan siirtää tehokkaasti jäsenvaltiosta toiseen. Kehys on määrä ottaa käyttöön vuoden 2022 jälkipuoliskolla. **EPP-ryhmä korostaa myös, että tiiviillä yhteistyöllä ja sitoumuksilla kolmansien maiden kanssa on keskeinen merkitys ihmiskaupan ehkäisemisessä, ihmiskauppa- ja salakuljetusverkostojen hajottamisessa ja vastuussa olevien syytteeseenpanossa.** EPP-ryhmä seuraa tiiviisti NDICI – Globaali Eurooppa -välinen täytäntöönpanoa kaikilta osin.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Kansallinen turvallisuus on ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulla, mutta järjestäytyneen rikollisuuden unionille aiheuttamat uhat edellyttävät yhteisiä eurooppalaisia toimia. Rajat ylittävien rikollisverkostojen toiminta on vakava uhka EU:n sisäiselle turvallisuudelle.

Keskeistä järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa on puuttua rikollisverkostojen liiketoimintamalleihin ja varmistaa, ettei rikos kannata koskaan. Se edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa ”rahan seuraamiseen”, jotta varat voidaan jäädyttää ja tuomita menetetyksi sekä valita torjunnan kohteiksi tällaisten verkostojen johtajia. Unionin on myös tehostettava korruption torjuntaa, koska korruptio on todellinen uhka oikeusvaltioperiaatteelle ja demokratialle EU:ssa.

Nykyisillä virastoilla ja elimillä, kuten Europolilla, Eurojustilla, EPPOlla ja OLAFilla, on keskeinen rooli EU:n taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia koskevassa tutkinnassa ja syytteeseenpanossa. Ne tukevat jäsenvaltioita niiden tutkinta- ja syytetoimissa. On olennaisen tärkeää varmistaa, että virastoilla ja elimillä on riittävä rahoitus, henkilöstö ja lainsäädäntökehys,

jotta ne voivat hoitaa tehtävänsä tehokkaasti.

Operatiivisten välineiden ja jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten rajat ylittävän yhteistyön lisäksi EU tarvitsee todellisia, operatiivisia ja toimivia poliisivoimia, jotka täydentävät jäsenvaltioiden työtä. Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa varten on oltava tarvittavat lait ja asetukset.

Yksi EU:n tärkeimmistä tehtävistä on turvata kansalaistensa turvallisuus. EPP-ryhmä on ainoa poliittinen voima, joka voi toteuttaa kokonaisvaltaista politiikkaa torjuakseen järjestäytyneitä rikollisuutta. Tavoitteenamme on varmistaa, että EU:n kansalaiset ovat turvassa järjestäytyneen rikollisuuden ja rikollisverkostojen uhkilta.